

AMBASADA RP W REYKJAVIKU

**PRAKTYCZNY PORADNIK DLA OBYWATELI POLSKICH
PRZYJEŹDZAJĄCYCH DO PRACY NA TERYTORIUM
ISLANDII**

Reykjavik, maj 2017 r.

UWAGA!

Niniejszy poradnik jest jedynie materiałem informacyjnym i nie posiada mocy prawnej.

Ambasada RP w Reykjavíku nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji podjętych na podstawie zawartych w nim informacji.

Spis treści:

- 1. Republika Islandii – informacje podstawowe.**
- 2. Wjazd na terytorium Islandii.**
 - 2.1 System prawny.
 - 2.2 Informacje praktyczne dla przyjeżdżających.
- 3. Prawo pobytowe.**
 - 3.1 Prawo do krótkotrwałego pobytu na Islandii.
 - 3.2 Meldunek.
 - 3.3 Pobyt powyżej 90 dni.
- 4. Praca na Islandii.**
 - 4.1 Podstawowe zasady prawa pracy.
 - 4.2 Umowa o pracę.
 - 4.3 Stosunek pracy i podstawowe obowiązki pracownika.
 - 4.4 Czas pracy.
 - 4.5 Urlop.
 - 4.6 Prawo do wynagrodzenia.
 - 4.7 Związki zawodowe.
- 5. Podatki.**
 - 5.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych.
 - 5.1.1 Osobista ulga podatkowa (dochód zwolniony z opodatkowania).
 - 5.1.2 Rozliczenie podatkowe.
 - 5.2 Podatek VAT.
 - 5.3 Polsko-islandzka umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania.
 - 5.4 Podatek kościelny.
 - 5.5 Podatki dodatkowe.
- 6. Szczepienia, służba zdrowia.**
 - 6.1 Szczepienia.
 - 6.2 Dostęp do opieki medycznej.
 - 6.3 Ubezpieczenie zdrowotne przy pobycie turystycznym.
 - 6.4 Ubezpieczenie przy pobycie o innym charakterze niż turystyczny (rejestrowany pobyt powyżej 90 dni).
 - 6.5 Medyczna karta zniżkowa.

7. Świadczenia socjalne.

- 7.1 Zasiłek rodzinny.
- 7.2 Zasiłek dla bezrobotnych.
- 7.3 Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Islandii.
- 7.4 Świadczenia emerytalne.
- 7.5 Zasiłki socjalne.
- 7.6 Islandzki Czerwony Krzyż.
- 7.7 Pomoc rodzinie.
- 7.8 Zasiłek mieszkaniowy.

8. Szkoła na Islandii.

- 8.1 Organizacja systemu edukacji.
- 8.2 Nauczanie języka polskiego w islandzkim systemie edukacji.
- 8.3 Nauczanie języka polskiego poza islandzkim systemem edukacji.

9. Informacje dla kierowców i posiadaczy samochodów.

- 9.1 Prawo jazdy.
- 9.2 Obowiązek przerejestrowania samochodu sprowadzonego z zagranicy.
- 9.3 Podstawowe zasady podróżowania po Islandii oraz korzystania z dróg.

10. Przydatne informacje i adresy.

- 10.1 Przepisy celne.
- 10.2 Bezpieczeństwo.
- 10.3 Informacje o zagrożeniach (handel ludźmi)
- 10.4 Najem mieszkania.
- 10.5 Święta i dni wolne od pracy na Islandii.
- 10.6 Przydatne informacje w języku polskim zamieszczane na stronach internetowych instytucji islandzkich.

1. REPUBLIKA ISLANDII – informacje podstawowe.

- Stolica – Reykjavik
- Obszar – 103,5 tys. km²
- Ludność – 337 610 osób (blisko 70% ludności mieszka w południowo-zachodniej części kraju, na półwyspie Reykjanes, który stanowi niewiele ponad 3% powierzchni kraju).
- Waluta – islandzka korona (ISK).
- Islandia podzielona jest na 23 okręgi administracyjne oraz 14 wydzielonych miast. Dodatkowo obowiązuje podział na 8 okręgów sądowych.
- Językiem urzędowym jest język islandzki. Powszechnie znany jest język angielski, znajomość którego wystarcza do załatwiania spraw w urzędach i codziennej komunikacji, może być jednak niewystarczająca do otrzymania pracy.
- Zintegrowany telefon alarmowy – 112.
- Islandzki rynek pracy jest otwarty dla obywateli polskich od dnia 1 maja 2006 r.

2. Wjazd na terytorium Islandii.

Obywatele polscy korzystają z prawa do swobodnego przepływu osób w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Unii Europejskiej oraz Schengen. Dokumentem podróży uprawniającym do bezwizowego wjazdu, pobytu na terytorium Islandii (do 90 dni) i wyjazdu z Islandii jest ważny dowód osobisty lub paszport. Osoby pragnące przebywać w Islandii dłużej aniżeli 90 dni oraz osoby pragnące podjąć pracę lub naukę podlegają obowiązkowi rejestracji i muszą posiadać ważny paszport.

2.1 System prawny.

Przebywając na terytorium Islandii należy mieć na uwadze, iż w pełni podlega się miejscowym przepisom prawa cywilnego, karnego, administracyjnego oraz podatkowego. Nieświadomość tego faktu może być przyczyną poważnych komplikacji. Obywatel obcy przebywający na terenie Islandii nie tylko ponosi przewidziane tutejszym prawem konsekwencje drobnych wykroczeń, lecz także w przypadku popełnienia czynu karalnego będzie sądzony przed islandzkim sądem na podstawie tutejszego prawa, zaś ewentualną karę pozbawienia wolności będzie odbywał w miejscowym zakładzie karnym. Miejscowe przepisy będą miały również zastosowanie w sprawach regulowanych prawem cywilnym – np. w zakresie stosunków pomiędzy rodzicami i dziećmi zamieszkałymi na terenie Islandii. W uzasadnionych miejscowym prawem przypadkach islandzkie instytucje mają prawo ingerować w te relacje, o ile stwierdzą zagrożenie dobra dziecka. Fakt, iż rodzice i dziecko są polskimi obywatelami nie odgrywa decydującej roli – kluczowe jest zamieszkanie na terytorium Islandii. W skrajnych przypadkach możliwe jest np. czasowe (niekiedy również i stałe) ograniczenie przez miejscowy sąd prawa do sprawowania opieki nad dzieckiem, odebranie dziecka rodzicom i skierowanie go do rodziny zastępczej.

2.2 Informacje praktyczne dla przyjeżdżających.

Islandczycy są otwarci, chętnie nawiązują kontakty, aczkolwiek najczęściej ograniczają się one do wymiany zdawkowych uprzejmości i rozmowy na neutralne tematy. Zwyczajowo wszyscy mieszkańcy wyspy są ze sobą po imieniu i nawet w stosunku do nieznanym sobie wcześniej osób pomijają nazwisko, o tytułach nie

wspominając. Mimo iż językiem urzędowym jest język islandzki, w powszechnym użyciu jest również język angielski. Znakomita większość społeczeństwa płynnie posługuje się również językiem duńskim.

Islandia jest jednym z najdroższych państw Europy (według niektórych opracowań – najdroższym). Ceny tu są nieporównywalnie wyższe niż w Polsce, dlatego wszystkim planującym przyjazd sugerujemy dokładne przygotowanie się pod każdym względem, również finansowym.

Usługi turystyczne:

• *Hotel*

Ceny pokoi hotelowych są bardzo zróżnicowane i uzależnione od pory roku i sezonu. W sezonie letnim tj. mniej-więcej pomiędzy czerwcem a sierpniem ceny mogą być czasem nawet 50-60% wyższe niż w pozostałych miesiącach. Wielu hotelarzy wykorzystuje w ten sposób fakt dużego zainteresowania turystycznego Islandią. W ostatnich latach zaobserwować można jednostajny napływ turystów na przestrzeni całego roku, co przekłada się na mniejsze różnice cenowe między miesiącami letnimi a zimowymi przy jednoczesnym wzroście ogólnego poziomu cen. Wynajem pokoju jednoosobowego na jedną noc w sezonie letnim to w zależności od standardu tego pokoju i usytuowania hotelu wydatek od 80 euro nawet do ponad 300 euro.

• *Wynajem samochodu*

Wypożyczalnie samochodów są bardzo popularne na wyspie. Nie ma najmniejszego problemu ze znalezieniem odpowiedniej wypożyczalni posiadającej w ofercie odpowiadające nam auto. Wynajem samochodu osobowego na jeden dzień to wydatek od ok. 70 do 220 euro. Wynajem samochodu terenowego na jeden dzień to wydatek od ok. 120 – 300 euro.

Wypożyczając samochód warto wykupić dodatkowe kompleksowe ubezpieczenie chroniące nas od kosztów ewentualnych uszkodzeń pojazdu w trakcie jego eksploatacji. Ponieważ wiele szlaków turystycznych wiedzie drogami gruntowymi, często kamienistymi i żwirowymi to częstym uszkodzeniem są stłuczone szyby przednie (od kamieni wyrzucanych przez koła samochodów poprzedzających lub nadjeżdżających z przeciwnego kierunku). Jedną z zasad poruszania się po drogach jest obowiązek zmniejszenia prędkości w momencie wymijania innego pojazdu na drodze gruntowej.

• *Zwiedzanie Islandii*

Będąc na Islandii warto odwiedzić jak największą ilość jej atrakcji i zobaczyć jak największą ilość skarbów natury, jakie kryje wyspa. Na wyspie działają liczne agencje turystyczne zapewniające turystom możliwość odwiedzania wielu z nich w ramach jednodniowych wycieczek. Oferty tych agencji dostępne są zawsze w recepcjach hoteli. Warto skorzystać z pomocy wykwalifikowanych przewodników oraz przewoźników przy próbie zwiedzania Islandii.

Przybywając na wyspę należy pamiętać, iż jest ona bardzo surowa i często nieprzewidywalna. Samodzielne zwiedzanie wielu miejsc, np. samodzielna próba wspinaczki na lodowiec lub raftingu w potokach górskich może być bardzo niebezpieczna. Pogoda na wyspie potrafi zmienić się diametralnie w ciągu jednego dnia, a czasem nawet kilku godzin. Bardzo porywiste i silne wiatry pojawiają się czasem w

piękny słoneczny dzień. Każdorazowo przed samodzielną wyprawą sugerujemy zgłosić ten fakt w recepcji hotelowej.

Wiele możliwości i przydatnych adresów można znaleźć na stronie internetowej www.visiticeland.com. Znajduje się tam obszerna baza adresowa hoteli i pensjonatów, opisy wielu atrakcyjnych miejsc, warty odwiedzenia. Na stronie opisany jest również praktyczny poradnik jak postępować i jak się przygotować przed przyjazdem na Islandię.

Należy pamiętać, że przyjeżdżając tu w celach aktywnej turystyki koniecznością jest odpowiednie przygotowanie swojej wyprawy oraz odpowiednie jest zaplanowanie. Warto dokładnie poznać położenie miejsc, do których zamierzamy się udać, poznać ewentualną bazę noclegową w okolicy tych miejsc oraz mieć zapisane podstawowe numery telefonów do nich. Przed każdą wycieczką należy dokładnie zapoznać się z prognozą pogody i w zależności od niej posiadać odpowiednie ubranie.

3. Prawo pobytowe.

3.1 Prawo do krótkotrwałego pobytu na Islandii

W przypadku pobytu nieprzekraczającego okresu trzech miesięcy obywatele polscy mają prawo przebywać na Islandii bez obowiązku zameldowania i dodatkowych formalności, poza koniecznością posiadania ważnego dowodu osobistego lub paszportu oraz środków finansowych niezbędnych na utrzymanie. Okres ten może zostać ewentualnie przedłużony do sześciu miesięcy pod warunkiem poszukiwania pracy.

Ograniczenia swobodnego przemieszczania się i pobytu mogą mieć miejsce jedynie w przypadkach zagrażających polityce bezpieczeństwa państwa i zdrowiu publicznemu. Nałożony wcześniej zakaz wjazdu do Islandii (lub na terytorium innego państwa Schengen) pozostaje w mocy w stosunku do osób na nie nałożonych.

3.2 Meldunek.

W Islandii nie ma obowiązku meldunkowego w stosunku do osób przebywających w tym kraju przez okres krótszy aniżeli 90 dni. Zameldowanie i posiadanie islandzkiego numeru personalnego (*kennitala*) wymagane jest m.in. w celu poszukiwania pracy, odbywania staży studenckich lub zawodowych bądź podjęcia zatrudnienia. Wniosek o nadanie numeru *kennitala* składać należy w Narodowym Rejestrze Islandii (*Þjóðskrá*) (www.skra.is).

3.3 Pobyt powyżej 90 dni.

Zgodnie z wytycznymi o swobodnym przepływie osób w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Unii Europejskiej i Schengen, obywatel polski ma prawo do pobytu na terytorium Islandii powyżej 90 dni, jeżeli:

- Jest zatrudniony w pełnym wymiarze godzin lub prowadzi własną, zarejestrowaną na terenie Islandii działalność gospodarczą;
- Jeżeli ma dla siebie i członków swojej rodziny zapewnione wystarczające środki finansowe wystarczające na zamieszkanie i pełne utrzymanie i pełne ubezpieczenie zdrowotne umożliwiające pobyt w Islandii bez konieczności korzystania ze świadczeń socjalnych;
- Głównym celem jego pobytu jest zdobywanie wykształcenia łącznie z nauką

zawodu w szkole publicznej lub prawnie uznanej szkole prywatnej albo kształcenie się na uczelni wyższej lub w zakładzie naukowym;

- Jest członkiem rodziny obywatela islandzkiego lub innej osoby posiadającej prawo pobytu na Islandii.

Niezbędne jest dokonanie rejestracji pobytu w Narodowym Rejestrze Islandii (*Þjóðskrá*) i uzyskanie islandzkiego numeru personalnego (*kennitala*) – druk zgłoszeniowy A-262 w poniższym linku.

<https://www.skra.is/umsoknir/eydublod-umsoknir-og-vottord/#0000000>

4. Praca na Islandii.

Islandzki rynek pracy jest otwarty dla obywateli polskich. Nie ma konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę. Obywatel polski pragnący podjąć w Islandii zatrudnienie podlega obowiązkowi rejestracji w Narodowym Rejestrze Islandii (*Þjóðskrá*) (www.skra.is).

4.1 Podstawowe zasady prawa pracy.

Islandzkie prawo pracy składa się z:

- Przepisów regulujących umowy o pracę.
- Przepisów ustawowych regulujących prawo pracy.
- Przepisów ochronnych prawa pracy

Podstawową zasadą islandzkiego prawa pracy jest zasada równego traktowania. Zabrania się dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, pochodzenie narodowe, religię, poglądy i przekonania oraz orientację seksualną.

Na źródła islandzkiego prawa pracy składają się przepisy ustawodawstwa krajowego oraz przepisy Europejskiego Obszary Gospodarczego.

Przy doborze źródeł prawa, które mają zastosowanie, obowiązuje zasada wyboru korzystniejszych dla pracownika przepisów prawa pracy. Oznacza to, że przepisy układów zbiorowych pracy, regulaminów, a także szczególnych indywidualnych umów o pracę mają zastosowanie tylko w przypadku, gdy są one dla pracownika korzystniejsze, niż powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy.

4.2 Umowa o pracę.

Umowę o pracę można zawrzeć na: okres próbny (od 1 do 6 miesięcy), na czas określony lub na czas nieokreślony.

Umowa o pracę na Islandii może mieć na początek charakter ustny. Pracodawca ma jednak obowiązek w terminie dwóch miesięcy od podjęcia przez pracownika pracy zawarcia pisemnej umowy o zatrudnieniu. W umowie powinny znajdować się informacje takie jak m.in. imię i nazwisko osoby zawierającej umowę, miejsce zatrudnienia, krótki opis wykonywanej pracy oraz informacje dotyczące przynależności

do funduszu emerytalnego i związku zawodowego przez pracownika. Kontrakt powinien określać wysokość wynagrodzenia, godziny pracy, uprawnienia urlopowe, a także warunki wypowiedzenia, przy czym dopuszczalne jest określenie tychże aspektów poprzez odwołanie do odpowiedniej umowy zbiorowej.

W Islandii nie są wydawane świadectwa pracy, dlatego też umowa o pracę jest ważnym elementem potwierdzającym zatrudnienie oraz daje lepszą ochronę prawną i jest lepszym materiałem dowodowym w razie ewentualnego sporu z pracodawcą.

4.3 Stosunek pracy i podstawowe obowiązki pracownika.

Stosunek pracy pomiędzy pracodawcą i pracownikiem powstaje, gdy pracownik oddaje swoją gotowość do pracy do dyspozycji pracodawcy i do tego pozostaje pod zwierzchnictwem pracodawcy. Pracownicy są w ramach nawiązanego stosunku pracy związani ramami miejsca i czasu pracy oraz zobowiązani są wykonywać polecenia pracodawcy. Z nawiązanego stosunku pracy wynika szereg uprawnień i obowiązków.

Szczegółowe informacje, łącznie z użytecznymi publikacjami, znaleźć można na stronie Federacji Związków Zawodowych ÁSI pod adresem: <http://www.asi.is/engpol/polski-polish/>

4.4 Czas pracy

Pracownik jest zobowiązany do przestrzegania czasu pracy. Średni czas pracy w Islandii wynosi 8 godzin dziennie i 40 godzin tygodniowo. W odniesieniu do niektórych wykonywanych zawodów tydzień pracy został pomniejszony o określoną ilość godzin zgodnie z umową zbiorową.

Czas pracy w ciągu każdej 24-godzinnej doby musi być zorganizowany w taki sposób, aby zapewnić co najmniej 11 kolejnych godzin odpoczynku dla pracownika. O ile to możliwe, dzienny czas odpoczynku powinien przypadać pomiędzy 23 a 6 rano. W każdym 7-dniowym okresie (poniedziałek liczony jest jako pierwszy dzień tygodnia) pracownik musi mieć przynajmniej jeden dzień wolny od pracy, co jest bezpośrednio związane z dziennym czasem odpoczynku. W miarę możliwości dzień odpoczynku powinien przypadać na niedzielę. Jeżeli zachodzi taka potrzeba firma może odroczyć tygodniowy dzień wolny. W takim przypadku pracodawca zobowiązany jest do zawarcia szczególnego porozumienia ze swoimi pracownikami.

Pracownicy są uprawnieni do dwóch przerw w czasie pracy trwających od 15 do 35 minut. Przerwa obiadowa trwa od 30 minut do 1 godziny i nie jest wliczana do czasu pracy.

Maksymalna ilość godzin pracy w tygodniu, liczona jako średnia z 4 miesięcy, nie powinna być większa od 48 godzin pracy włącznie z nadgodzinami. Niezgodne z prawem jest organizowanie przez pracodawcę dnia roboczego dłuższego niż 13 godzin.

W szczególnie określonych przypadkach możliwe są odstępstwa od tej zasady. W takim przypadku pracownicy muszą zostać wyraźnie poproszeni o przybycie do pracy przed upływem 11-godzinnego okresu odpoczynku. Dopuszczalne jest wówczas odroczenie odpoczynku i przyznanie go w późniejszym okresie. Odstępstwo od tej reguły jest także dopuszczalne w przypadku pracy zmianowej. W tym przypadku dzienny czas odpoczynku pracownika może zostać zmniejszony nawet do 8 godzin.

W stosunku do pracowników nocnych pracodawcy są zobowiązani podejmować wszelkie możliwe kroki do zapewnienia wyłącznie 8-godzinnego czasu pracy w każdym

24 godzinach. W przypadkach, gdy praca nocna wiąże się z dodatkowym obciążeniem fizycznym i psychicznym zabroniona jest praca przez czas dłuższy niż 8 godzin w każdym 24 godzinach.

4.5 Urlop.

Wymiar urlopu wypoczynkowego w Islandii wynosi minimum 24 dni, czyli dwa dni za każdy miesiąc pracy. Jeżeli pracownik pracował tylko część roku, prawo do urlopu i do płacy wakacyjnej przysługuje w wymiarze proporcjonalnym. Okres wakacyjny trwa od 2 maja do 15 września. Pracownikowi przysługuje co najmniej 14 dni urlopu w okresie wakacyjnym. Niedziele i inne dni wolne jak również pierwszych pięć sobót wakacji nie są liczone jako dni urlopu. Taka sama zasada dotyczy dni chorobowych lub wypadku w czasie wakacji. Zgodnie przepisami pracodawca uzgadnia okres urlopu wypoczynkowego z pracownikiem. O ile jest to możliwe pracodawca powinien dostosować termin wakacji do prośby pracownika.

Wysokość dodatkowego świadczenia za okres urlopowy oraz forma płatności określona jest w każdej umowie o pracę. Minimalna kwota wynosi 10,17% wynagrodzenia. Kwota ta może być w różny sposób wypłacana pracownikowi. Dodatkowe świadczenie urlopowe może zostać przekazane pracownikowi na specjalny rachunek bankowy lub też zostać doliczone do ostatniej wypłaty jaką pracownik otrzymuje przed odejściem na urlop. Istnieje również możliwość przekazania tej kwoty w ramach pensji miesięcznej. Osobom pracującym w godzinach nadliczbowych, dodatkowa płaca wakacyjna może również być wypłacona na ich rachunek lub w momencie rozpoczęcia urlopu. Dodatkowo w tym przypadku kwota ta może zostać wypłacona ryczałtowo w momencie wygaśnięcia umowy lub po zaprzestaniu pracy dla danej firmy.

W związku z narodzinami dziecka, matce przysługuje trzymiesięczny urlop macierzyński, zaś ojcu – trzymiesięczny urlop ojcowski. Ponadto rodzicom przysługują trzy dodatkowe miesiące urlopu do podziału według własnego uznania.

Po miesiącu pracy pracownik ma prawo do dwóch płatnych dni zwolnienia chorobowego w miesiącu.

4.6 Prawo do wynagrodzenia.

Z reguły wynagrodzenie za pracę wypłacane jest miesięcznie, czasami tygodniowo. Pensje zazwyczaj deponowane są na rachunku bankowym pracownika. We wszystkich przypadkach pracodawca zobowiązany przekazać pracownikowi „pasek” pensji z liczbą przepracowanych godzin i wysokością wynagrodzenia (*laun*). Pasek powinien zawierać również dane pracownika i pracodawcy, okres wykonanej pracy, informacje na temat pobranych podatków, składki na fundusz emerytalny, opłat z tytułu członkostwa w związkach zawodowych itp. Pasek pensji potwierdza, czy zostały spełnione postanowienia umowy zbiorowej i jest ewentualnym dowodem przy dochodzeniu swoich praw.

Wysokość wynagrodzenia określana jest przez związki zawodowymi w formie porozumienia zbiorowego zawartego z pracodawcą. Porozumienia te odnoszą się do 90% rynku pracy i dotyczą również pracowników pozostających poza związkiem zawodowym. Pensje niższe niż określone w porozumieniu, są niezgodne z prawem. Minimalna pensja uzależniona jest od wykształcenia, określonych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Powszechnie przyjętą praktyką jest indywidualne

negocjowanie wysokości wynagrodzenia oraz pozostałych warunków zatrudnienia z przyszłym pracodawcą.

4.7 Związki zawodowe.

Związki zawodowe są otwarte dla wszystkich pracobiorców na islandzkim rynku pracy. Zasięg związków zawodowych w Islandii w porównaniu z większością krajów europejskich jest bardzo wysoki i wynosi ok. 88 %.

Polski pracownik, jeśli jest skonfrontowany z niedopuszczalnymi praktykami ze strony pracodawcy w zakresie warunków pracy i płacy, ma możliwość skorzystania z pomocy związków zawodowych. Podstawowym zadaniem związków zawodowych jest bowiem obrona interesów pracowników i działanie na rzecz poprawy ich sytuacji ekonomicznej i społecznej. Związki zawodowe zabiegają o wyższe pensje i lepsze warunki pracy dla pracowników. Prowadzą działalność informacyjną o prawach przysługujących pracownikom. Kontrolują przestrzeganie umów zbiorowych podpisanych z pracodawcami. Umowy zbiorowe stanowią o przepisach dotyczących m.in. wysokości wynagrodzeń, warunków pracy, czasu pracy i odpoczynku, świadczeń chorobowych i powypadkowych, okresu wypowiedzenia itp. Postanowienia umowy zbiorowej dotyczą wszystkich pracowników określonych branż niezależnie od płci, narodowości i okresu zatrudnienia.

Związki zawodowe w większości zakładów pracy posiadają swojego przedstawiciela zwanego mężem zaufania. Osoba ta wybierana jest spośród pracowników danej firmy. Mąż zaufania czuwa nad przestrzeganiem przepisów umowy zbiorowej. Prowadzi działalność informacyjną w zakresie przepisów prawa pracy. Przyjmuje skargi i zażalenia pracowników na działania pracodawcy.

5. Podatki.

5.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych.

W Islandii wyróżniamy obowiązek podatkowy ograniczony (dla osób przebywających krócej niż 6 miesięcy w ciągu 12 miesięcznego okresu) oraz obowiązek podatkowy nieograniczony (rezydenci), czyli płacony od wszystkich dochodów bez względu z jakiego źródła pochodzą. Podstawa do naliczenia podatku to dochód uzyskany w danym miesiącu po odtrąceniu składek na fundusz emerytalny. Składka na fundusz emerytalny wynosi 4% od ogólnych dochodów.

Zgodnie z danymi z roku 2017 w Islandii istnieją następujące progi podatkowe:

Pierwszy - dochód miesięczny do 834.707 ISK - 36,94%

Drugi - dochód miesięczny powyżej 834.707 ISK - 46,24%

5.1.2 Osobista ulga podatkowa (dochód zwolniony z podatku).

Przy naliczaniu podatku brana jest pod uwagę osobista ulga podatkowa, która wynosi 52.907 ISK miesięcznie (w roku 2017).

Odprowadzaniem zaliczki na podatek zajmuje się pracodawca. Pracownik, aby skorzystać z osobistej ulgi podatkowej zobowiązany jest dostarczyć pracodawcy kartę podatkową, którą otrzymuje u Naczelnika Krajowej Izby Skarbowej. W celu ubiegania się o kartę podatkową należy posiadać prawo pobytu oraz numer identyfikacyjny

(kennitala). Karta daje prawo do otrzymania osobistej ulgi podatkowej w czasie pobytu na terenie Islandii. Czas pobytu wylicza się na podstawie danych z Państwowego Rejestru Islandii. Jest on liczony od dnia przyjazdu na Islandię do czasu opuszczenia kraju. Pracodawca wg tej karty odpowiednio potrąca zaliczkę na podatek od płac i odprowadza go do urzędu skarbowego.

5.1.3 Rozliczenie podatkowe.

Islandia dzieli się na dziewięć okręgów podatkowych. Rozliczenie podatkowe należy przedłożyć w odpowiednim do miejsca zamieszkania urzędzie podatkowym do marca roku następnego po roku, którego dotyczy zeznanie lub co najmniej tydzień przed ewentualnym wyjazdem z kraju. Rozliczenie można dokonać osobiście w urzędzie podatkowym, korespondencyjnie lub też elektronicznie na stronie urzędu podatkowego www.rsk.is. Do rozliczenia elektronicznego wymagany jest specjalny kod, o który można stracić się na stronie www.skattur.is. Kod przesyłany jest na adres domowy lub też na adres elektroniczny naszego rachunku bankowego. W przypadku nie złożenia zeznania podatkowego nałożenie podatku związane jest z przewidywanymi dochodami i podatek naliczany jest na podstawie tych przewidywań. Rozliczenie podatku następuje pod koniec lipca następnego roku, po roku podatkowym.

Ewentualne skargi i odwołania należy kierować do naczelnika odpowiedniego urzędu podatkowego w terminie 30 dni od otrzymania informacji o rozliczeniu. Od decyzji naczelnika urzędu można się odwołać do komisji podatkowej, w ciągu trzech miesięcy od daty wydania decyzji.

Szczegółowe informacje o podatku od dochodów osobistych, stopie podatków, terminach płatności, ulgach oraz wypełnianiu deklaracji podatkowych można znaleźć na stronie www.rsk.is.

5.2 Podatek VAT.

Podstawowa stawka VAT wynosi 24%, przy czym podatek VAT od towarów lub usług eksportowanych podlega zwrotowi przy eksporcie. Stawka podatku VAT na większość produktów spożywczych wynosi 11%.

W Islandii istnieje możliwość zwrotu podatku VAT za zakupione towary przeznaczone do użytku poza granicami kraju. Warunki ubiegania się o zwrot podatku VAT zapłaconego na Islandii są następujące:

- ubiegającym się o zwrot podatku jest osoba fizyczna zamieszkała na stałe poza terytorium Islandii
- nabycie towaru zostało dokonane w specjalnie do tego wyznaczonym punkcie sprzedaży
- łączna kwota nabytych towarów musi wynosić co najmniej 6000 ISK (dane z 2017 r.).

Podstawą do ubiegania się o zwrot VAT przy wyjeździe z Islandii jest wydany przez sklep specjalny druk Tax Free, dowód zapłaty za towar, okazanie zakupionych przedmiotów oraz dokument podróży. Punkty odbioru podatku VAT dla turystów znajdują się na lotnisku międzynarodowym Keflavik oraz przy stacji promu w Seyðisfjörður (dla innych jednostek latających i pływających kontrole uzgadniane są pomiędzy kapitanem a służbami celnymi).

Szczegóły w zakresie zwrotu podatku VAT można znaleźć na stronie

<https://www.tollur.is/english/individuals/customs/traveling-to-iceland/tax-free-vat-refund/>

5.3 Polsko-islandzka umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Dzięki umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej między Polską a Islandią unika się dwukrotnego opodatkowania tego samego dochodu w Polsce i Islandii. Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku została sporządzona w Reykjavíku dnia 19 czerwca 1998 r., zaś 16 maja 2012 r. podpisano protokół zmieniający tę umowę. Obecnie dochody uzyskane przez polskich rezydentów na Islandii są rozliczane według metody **wyłączenia z progresją** dochodów z zagranicy. Wg tej metody, dochód osiągnięty za granicą (w Islandii) jest zwolniony z podatku w kraju rezydencji podatkowej (w Polsce), natomiast jest brany pod uwagę jedynie przy obliczaniu stawki podatkowej, według której podatnik będzie zobowiązany rozliczyć podatek od dochodów uzyskanych w kraju rezydencji podatkowej.

5.4 Podatek kościelny.

Wszystkie osoby powyżej 16. roku życia zameldowane na terenie Islandii zobowiązane są do opłacania podatku kościelnego na wskazany przez siebie prawnie zarejestrowany Kościół lub związek wyznaniowy. Osoby, które nie należą do żadnej grupy wyznaniowej są zobowiązane przekazać ten podatek na Uniwersytet Islandzki. Państwo pomimo podatku kościelnego finansowo wspiera i promuje luteranizm jako oficjalną religię kraju. Kościół Ewangelicko-Augsburski, jest kościołem państwowym i korzysta z przywilejów niedostępnych dla innych wyznań w kraju.

5.5 Podatki dodatkowe.

Wszystkie osoby fizyczne w wieku od 16 do 69 roku życia podlegające obowiązkowi rozliczenia w Islandii podatku od dochodów osobistych są również zobowiązane do wniesienia składki na Fundusz Budowlany Osób Starszych. Od roku 2010 został również wprowadzony obowiązkowy podatek radiowo-telewizyjny.

6. Szczepienia, służba zdrowia.

6.1 Szczepienia.

W Islandii nie ma zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych, nie ma więc konieczności wykonywania szczepień przed przyjazdem do tego kraju. Katalog szczepień podstawowych jest zbliżony do polskiego.

6.2 Dostęp do opieki medycznej.

Nie ma problemów z dostępem do opieki medycznej. Poziom służby zdrowia w Islandii jest wysoki, a jej dostępność w pełnym zakresie usług – dobra. Praktycznie wszyscy lekarze biegle posługują się językiem angielskim.

6.3 Ubezpieczenie zdrowotne przy pobycie turystycznym.

Polisy polskich towarzystw ubezpieczeniowych honorowane są w zakresie, na jaki zostały zawarte. Udając się do lekarza lub szpitala należy mieć ze sobą dokument

potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego – wykupioną prywatną polisę ubezpieczeniową lub Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego – EKUZ.

Należy pamiętać, że może zająć konieczność dokonania zakupu na własny koszt leków lub innych świadczeń nie objętych refundacją w ramach EKUZ (szczegółowe informacje na temat zakresu świadczeń refundowanych i innych informacji związanych z tym tematem można uzyskać w NFZ www.nfz.gov.pl).

W Islandii obowiązuje każdorazowa częściowa odpłatność za usługi medyczne (tzw. udział własny) – dotyczy to wszystkich korzystających z opieki medycznej – rezydentów oraz turystów posiadających karty EKUZ.

Przykłady udziału własnego dla podstawowych usług medycznych (dane za rok 2017):

Wizyta u lekarza w dni powszednie w tzw. godzinach pracy – 1200 ISK

Wizyta u lekarza w porze wieczornej – 2600 ISK w przychodni, 2200 ISK na pogotowiu szpitala Læknavaktin.

6.4 Ubezpieczenie przy pobycie o innym charakterze niż turystyczny (rejestrowany pobyt powyżej 90 dni).

Rejestracja w miejscowej ubezpieczalni (www.tr.is) zapewnia dostęp do usług medycznych na poziomie gwarantowanym obywatelom Islandii, na zasadach ogólnych (pamiętać należy o częściowej odpłatności za usługi medyczne – udziale własnym). Rejestracja na podstawie unijnych druków E-104 odbywa się natychmiastowo – wydawany jest dokument świadczący o prawie do korzystania z opieki medycznej. Dla osób nie posiadających ubezpieczenia (nie przenoszących prawa do ubezpieczenia zdrowotnego z innego kraju Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego) obowiązuje 6-miesięczna karencja, tj. 6-miesięczny okres składkowy do uzyskania pełnego prawa do islandzkich świadczeń medycznych.

6.5 Medyczna karta zniżkowa.

Osoby objęte islandzkim ubezpieczeniem zdrowotnym, po przekroczeniu określonej kwoty za korzystanie ze świadczeń medycznych w jednym miesiącu bądź skumulowanej kwoty w danym roku kalendarzowym są uprawnione do zniżki w obowiązkowej opłacie za świadczenia medyczne (udział własny).

Aktualna kwota uprawniająca do zniżek (dane za maj 2017 r.):

- osoby od 18. do 67. roku życia – 24.600 ISK w miesiącu bądź 69.700 ISK w roku,
- emeryci i renciści – 16.400 ISK w miesiącu bądź 46.463 ISK w roku,
- dzieci poniżej 18 roku życia z jednej rodziny – 16.400 ISK w miesiącu bądź 46.463 ISK w roku, przy czym istnieje możliwość obniżenia kosztów lub ich uniknięcia po uzyskaniu skierowania od lekarza rodzinnego.

W momencie sporządzania niniejszego opracowania system zniżek (wcześniej: kart zniżkowych – *afsláttarkort*) był w przebudowie – prosimy o monitorowanie na bieżąco.

Opłaty za następujące usługi wliczane są do limitu: wizyty w przychodni zdrowia lub u lekarza domowego, wizyty domowe, wizyty w pogotowiu, wizyty u lekarzy specjalistów, wizyty u lekarzy specjalistów na oddziałach szpitalnych, badania laboratoryjne, badania rtg, konsultacje w Islandzkiej Poradni Specjalistycznej Wad Wymowy i Słuchu.

Koszty ponoszone w związku z zakupem usług fizjoterapeutycznych, zakupy leków, usługi dentystyczne, protetyczne, ortodoncja – nie są wliczane do limitu.

Informacja na temat ubezpieczenia zdrowotnego w Islandii – strona w języku angielskim: <http://www.sjukra.is/polish/social-insurance-in-iceland/>.

7. Świadczenia socjalne.

7.1 Zasiłek rodzinny.

Zasiłki rodzinne na dziecko (dzieci) są określane i wypłacane w zależności od dochodu oraz majątku zadeklarowanego za poprzedni rok kalendarzowy. Zaliczki są przekazywane kwartalnie 1 lutego, 1 maja, 1 sierpnia oraz 1 listopada każdego roku. Roczna kwota zasiłku zależy od wieku dziecka oraz tego, czy jego rodzice są małżonkami, osobami wspólnie zamieszkałymi lub osobami samotnie wychowującymi dziecko. Jeśli dochód brutto przekracza określoną kwotę, zasiłki są zmniejszane według określonych zasad.

W Islandii zasiłek rodzinny wypłacany jest rodzicom na dzieci pozostające na ich utrzymaniu do czasu ukończenia przez nie 18. roku życia. Dotyczy to również dzieci, które nie przebywają na terenie Islandii. Aby otrzymać taki zasiłek należy spełnić określone warunki.

Podanie o przyznanie zasiłku na dzieci należy złożyć w islandzkim urzędzie podatkowym (Ríkisskattstjóri - RSK). Do otrzymania zasiłku konieczne jest przedłożenie następujących danych:

- Dane wnioskodawcy, imię i nazwisko, adres zamieszkania w Islandii i w kraju rodzinnym.
- Informacje o współmałżonku, imię i nazwisko, data urodzenia, adres zamieszkania.
- Imiona i nazwiska oraz daty urodzenia dzieci do lat 18.
- Zasiłki na dzieci otrzymane w kraju stałego pobytu w roku dochodowym.
- Dochody wnioskodawcy i współmałżonka w kraju rodzinnym.

Powyższe informacje składa się na specjalnym formularzu RSK 3.20. Zamiast formularza RSK 3.20 można przedłożyć formularz E-411 z danymi o rodzinie i informacjami o otrzymanych w kraju rodzinnym zasiłkach na dzieci. Istnieje również możliwość zastąpienia potwierdzoną kopią rozliczenia podatkowego. Dokumenty muszą być potwierdzone przez odpowiednie władze w kraju rodzinnym wnioskodawcy. Wysokość zasiłku na dzieci obliczana jest na podstawie danych rodzinnych wnioskodawcy oraz dochodów, zarówno w Islandii jak i w kraju rodzinnym.

Szczegóły w tym zakresie na stronie www.rsk.is lub pod adresem:

*Ríkisskattstjóri
Laugavegi 166
150 Reykjavík
Tel: +354 442 1000
Fax: +354 442 1999*

7.2 Zasiłek dla bezrobotnych.

Wszystkie osoby uczestniczące w życiu zawodowym w Islandii poprzez przepracowanie pewnego okresu w Islandii i płacenie podatku w charakterze pracobiorcy, mogą wysunąć wnioski o przyznanie im zasiłku dla bezrobotnych. Maksymalny czas otrzymywania zasiłku na terenie Islandii wynosi 2,5 roku. O zasiłek dla bezrobotnych mogą się ubiegać osoby w wieku 16-70 lat, których miejscem stałego pobytu jest Islandia. Osoby te zobowiązane są do zarejestrowania się w islandzkim urzędzie pracy (*Vinnumalastofnun*). Warunkiem uzyskania zasiłku jest aktywne poszukiwanie pracy i gotowość do podjęcia zatrudnienia w dowolnym miejscu na terenie Islandii.

Istnieje również możliwość otrzymania zasiłku dla bezrobotnych przez osoby, które nie pracowały na terenie Islandii. Dotyczy to osób, które przybywają bezpośrednio z Polski. Warunkiem otrzymania zasiłku dla bezrobotnych jest posiadanie z polskiego urzędu pracy **formularza (U 2)**. Dokument ten pozwala na przyznanie zasiłku na okres 3 miesięcy.

7.3 Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Islandii.

Osoba bezrobotna, która uzyskała prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia w Polsce i wyjeżdża do Islandii w celu poszukiwania pracy, ma prawo do transferu zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Islandii. Należy w tym celu uzyskać odpowiedni formularz (U2). Instytucją, która wydaje ten formularz, jest urząd pracy, który przyznał zasiłek. W celu dokonania transferu przyznanego zasiłku trzeba być zarejestrowanym w urzędzie pracy przez okres minimum 4 tygodni od chwili utraty pracy (właściwy urząd pracy może wydać zgodę na wyjazd przez upływem tego terminu). Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Islandii może być dokonany jednokrotnie między dwoma okresami zatrudnienia na okres maksymalnie 3 miesięcy. Prawo do transferowania zasiłku dla bezrobotnych może być realizowane jedynie wówczas, kiedy migrujemy w celu poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia. Nie ma natomiast możliwości transferu zasiłku, gdy wyjeżdżamy w celu podjęcia studiów lub rozpoczęcia działalności gospodarczej. Po przyjeździe do Islandii należy zarejestrować się w ciągu 7 dni od przyjazdu w islandzkim urzędzie pracy, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania, jako osoba poszukująca pracy.

Szczegóły w zakresie zasiłków dla bezrobotnych można znaleźć na stronie islandzkiego urzędu pracy <http://www.vinnumalastofnun.is> lub udając się do urzędu pracy w Reykjavíku (Vinnumalástofnum, Kringluni 1, 103 Reykjavík, numer telefonu 00354 515 48 00).

7.4 Świadczenia emerytalne.

Islandzka emerytura jest połączeniem środków pieniężnych z Funduszy Emerytalnych oraz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń. Są to instytucje współpracujące ze sobą, ale jednocześnie funkcjonujące niezależnie od siebie. Prawo do emerytury w Funduszu Emerytalnym zależy przede wszystkim od wysokości wpłacanych składek. Emerytura z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń zależna jest natomiast od długości okresu zamieszkiwania w Islandii. Jeżeli uzyskane prawa do emerytury z Funduszy Emerytalnych są niewielkie prawo do emerytury i innych zasiłków gwarantowane jest przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń.

Na rynku islandzkim działa kilkanaście funduszy emerytalnych. Przynależność do określonego funduszu emerytalnego określa najczęściej umowa zbiorowa podpisana między pracodawcą a związkami zawodowymi. Wszyscy pracownicy w wieku od 16 do 70 lat mają obowiązek ubezpieczenia się w funduszach emerytalnych. Pracodawcy zobowiązani są do odprowadzania od pensji pracowników kwoty przeznaczonej na poczet składki na fundusz emerytalny i uiszczania jej wraz ze swoją należną częścią. Najniższa składka wynosi 12% od kwoty wynagrodzenia, która z kolei dzieli się na 4% składki pracownika pobieranej od kwoty wynagrodzenia i 8% składki pracodawcy (dane z 2017r.) Istnieje również możliwość dodatkowego oszczędzania emerytalnego ponad określone minimalne stawki w specjalnych funduszach lub też na kontach oszczędnościowych funduszy inwestycyjnych. Emerytury wypłacane są co miesiąc, w równych kwotach do końca życia. Dolna granica wieku przejścia na emeryturę zależy od przynależności do określonego funduszu emerytalnego. Większość funduszy określa ją na 67 lat. Można przyspieszyć bądź odłożyć moment przejścia na emeryturę (między 62 a 70 rokiem życia) i przez to zwiększyć lub obniżyć kwotę miesięcznych wypłat. Jeżeli osoba należąca do funduszu emerytalnego zdecyduje się na przyspieszenie przejścia na emeryturę, otrzymuje ją wtedy przez dłuższy okres ale w mniejszych kwotach. Jeśli natomiast przejdzie na emeryturę później, pobiera ją przez krótszy okres, za to miesięczne wypłaty są wyższe.

Emerytura z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń (Tryggingastofnun) wypłacana jest począwszy od 67. roku życia, niezależnie od sytuacji społecznej czy rodzinnej. Kobiety i mężczyźni mają takie same prawa. Aby uzyskać prawo do emerytury, dana osoba powinna być zameldowana w Islandii przynajmniej przez trzy lata pomiędzy 16. a 67. rokiem życia. Zamieszkiwanie przez 40 lat, w wieku od 16. do 67. roku życia, daje prawo do pełnej emerytury, natomiast krótszy okres obniża odpowiednio przysługującą kwotę. W ten sposób wysokość wypłacanej emerytury zależy od długości okresu zamieszkiwania w Islandii.

Wysokość emerytury jest określona prawem, lecz wypłaty z tytułu ubezpieczeń społecznych biorą pod uwagę zmiany kosztów utrzymania, a także dwie podstawy do wypłaty: kwotę podstawową (grunnlífeyrir) i kwotę zależną od dochodów (tekjutrygging). Wszyscy, którym emerytura przysługuje, mają prawo do kwoty podstawowej oraz zależnej od dochodów, lecz czynniki takie jak np. sytuacja rodzinna i dochody mają wpływ na wysokość świadczenia.

Szczegóły w sprawie można znaleźć na stronie <http://www.tr.is> lub pod adresem:

Tryggingastofnun

Laugavegi 114

150 Reykjavík

Tel.: +354 560 4400

Fax: +354 560 4451

7.5 Zasiłki socjalne.

Obowiązek zapewnienia pomocy wynikających z trudnych sytuacji życiowych spoczywa na gminach.

Celem pomocy jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Gmina zobowiązana jest do zapewnienia finansowego i

społecznego bezpieczeństwa i przyczynienie się do dobrobytu mieszkańców na płaszczyźnie wspólnej pomocy. Poprzez usługi społeczne rozumie się różnorodne usługi, pomoc i poradnictwo. Prawo do pomocy społecznej mają wszystkie osoby posiadające stałe miejsce zamieszkania na Islandii. W celu uzyskania pomocy należy zwrócić się do oddziału opieki socjalnej w swojej dzielnicy bądź mieście. Pomoc jaką można otrzymać dotyczy porady w sprawach rodzinnych, pomoc z powodu problemów finansowych i mieszkaniowych.

7.6 Islandzki Czerwony Krzyż.

Zadaniem Islandzkiego Czerwonego Krzyża jest uzupełnianie opiekuńczej roli Państwa. W tym celu organizacja pozyskuje od społeczeństwa środki finansowe, produkty żywnościowe, różnego typu dobra materialne, które następnie przekazuje potrzebującym. Od ofiarności i hojności darczyńców zależy zakres i skala pomocy. Organizacja ta posiada ośrodki pomocy takie jak: noclegownie, domy pobytu dziennego, domy interwencji kryzysowej dla kobiet z dziećmi, świetlice terapeutyczne, integracyjne. Ośrodki pomocy oprócz schronienia, zaspokojenia podstawowych potrzeb ludzkich zapewniają często także opiekę lekarza lub psychologa. Islandzki Czerwony Krzyż realizuje również wiele projektów integracyjnych dla obcokrajowców.

Szczegóły dotyczące działalności Islandzkiego Czerwonego Krzyża znaleźć można na stronie <https://www.raudikrossinn.is/polski/> lub pod adresem:

Rauði Krossinn Íslands
Efstaleiti 9
103 Reykjavík
Tel.: +354 570 4000
Fax.: +354 570 4010

7.7 Pomoc rodzinie (Fjölskylduhjálp Íslands).

Jest to organizacja charytatywna działająca na terenie Reykjavíku. Fjölskylduhjálp Íslands powstała w 2003 roku i oparta jest na pracy wolontariuszy. Celem organizacji jest pomoc rodzinom ubogim i wykluczonym społecznie. Obecnym głównym działaniem organizacji jest pomoc żywnościowa potrzebującym. Paczki żywnościowa rozdawane są kilka razy w miesiącu w określonych godzinach.

Szczegóły w tym zakresie można znaleźć na stronie <http://fjolskylduhjalp.is> (w języku islandzkim) lub pod adresem:

Fjölskylduhjálp Íslands
Iðufell 14, 111 Reykjavík
Tel.: +354 551 3360

7.8 Zasiłek mieszkaniowy.

W Islandii istnieje możliwość ubiegania się o zwrot części kosztów opłaty za czynsz. O zasiłek mieszkaniowy należy starać się w ośrodku usług społecznych gminy miejsca zameldowania. Zasiłek mieszkaniowy nie przysługuje osobom mieszkającym w pensjonacie, w mieszkaniach robotniczych lub w wynajętym pokoju. Przed złożeniem wniosku o zasiłek mieszkaniowy należy kopię umowę najmu mieszkania potwierdzić z oryginałem u notariusza publicznego Sýslumaður (www.syslumenn.is)

Informacje o zasiłku mieszkaniowym można znaleźć na stronie:

- Ośrodka usług społecznych danej gminy (*Þjónustumiðstöð*)
- Ministerstwa Dobrobytu: <http://eng.velferdarraduneyti.is/>
- Centrum Kultury i Informacji (MCC):
<http://www.mcc.is/polszczyzna/mieszkania/husaleigubaetur/>

8. Szkoła na Islandii.

8.1 Organizacja systemu edukacji.

System edukacji w Islandii pozostaje pod nadzorem państwa. Decyzje w sprawach dotyczących szkolnictwa należą przede wszystkim do Ministerstwa Edukacji, Nauki i Kultury (Ministry of Education, Science and Culture, Solvholsgata 4, 150 Reykjavik, strona internetowa Ministerstwa w języku angielskim: <http://eng.menntamalaraduneyti.is/>). W Islandii edukacja jest obowiązkowa od 6. do 16. roku życia. Przed rozpoczęciem nauki w szkole dzieci mogą uczęszczać do przedszkoli, co jest szczególnie istotne i zalecane w przypadku dzieci imigrantów, ponieważ przed rozpoczęciem nauki w szkole mogą opanować biegle język islandzki. W islandzkich szkołach podstawowych, w miarę ich możliwości finansowych, prowadzone są zajęcia wyrównawcze dla przybyłych do Islandii dzieci, które jeszcze nie opanowały języka islandzkiego.

Żeby zapisać dziecko do szkoły, rodzic powinien stawić się osobiście z dzieckiem w szkole odpowiedniej do miejsca zamieszkania. Wymagane dokumenty to: poświadczenie zameldowania, świadectwo urodzenia dziecka, islandzki numer personalny dziecka (*kennitala*), dokument tożsamości dziecka.

Nauka w szkole podstawowej (dla dzieci od 6. do 16. roku życia) jest bezpłatna. Istnieje możliwość pozostawiania dziecka w świetlicy szkolnej po zakończeniu lekcji. Usługa ta jest płatna.

Po ukończeniu szkoły podstawowej młodzież może podjąć naukę w szkole średniej o charakterze ogólnokształcącym bądź zawodowym. Nauka w szkołach średnich jest zazwyczaj płatna, wysokość czesnego uzależniona jest od rodzaju szkoły.

8.2 Nauczanie języka polskiego w islandzkim systemie edukacji.

W programie szkoły islandzkiej przewidziano obowiązkowe nauczanie języka duńskiego, które rozpoczyna się od klasy 7 i trwa do klasy 10. Tradycyjnie uczniowie pochodzący z Norwegii lub Szwecji mają prawo do nauki swojego języka ojczystego zamiast języka duńskiego. Od roku 2007 uczniowie pochodzenia polskiego mogą zamiast języka duńskiego podjąć naukę języka polskiego. Naukę tych trzech języków koordynuje i prowadzi Centrum Językowe w Reykjavíku działające przy Szkole Podstawowej Laugalækjarskóli (*Tungumálaver* i *Laugalækjarskóla* i Reykjavik, Centrum Językowe przy *Laugalækjarskóla* w Reykjavíku, *Leirulækur* 2, 105 Reykjavik). Centrum zatrudnia m.in. nauczyciela języka polskiego. Zajmuje się ono procesem nauczania w formie stacjonarnej i internetowej. Ponadto Centrum pełni rolę doradczą dla nauczycieli wymienionych języków pracujących w szkołach położonych poza aglomeracją stolicy Islandii. Poza edukacją zajmuje się również organizowaniem zajęć pozalekcyjnych dla swoich uczniów oraz imprez o charakterze kulturalnym dla uczniów islandzkich.

<http://tungumalaver.reykjavik.is/index.php/polska> - broszura w języku polskim na temat nauki języka polskiego w Centrum Językowym w Reykjavíku.

Ponadto w wielu szkołach islandzkich poza Reykjavíkiem zatrudnieni są nauczyciele języka polskiego prowadzący naukę języka dla polskich uczniów oraz pełniący rolę wspomagającą tych uczniów w dostosowaniu ich do programu szkoły islandzkiej.

8.3 Nauczanie języka polskiego poza islandzkim systemem edukacji.

W Reykjavíku nie ma Punktu Konsultacyjnego. Od jesieni 2008 roku działa Polska Szkoła w Reykjavíku im. J. Korczaka, prowadząca zajęcia z języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, przyrody, geografii i historii Polski. Dla klas młodszych prowadzone są zajęcia zintegrowane. Ze Szkołą współpracuje polski psycholog szkolny, pedagog oraz logopeda.

Adres strony internetowej – <http://szkolapolska.is/>

9. Informacje dla kierowców i posiadaczy samochodów.

9.1 Prawo jazdy.

Nie ma obowiązku wymiany polskiego prawa jazdy na islandzkie dla obywateli polskich przebywających na terenie Islandii. Jednakże dokonanie takiej wymiany zalecane jest przez miejscowe władze. Składając wniosek o wymianę polskiego prawa jazdy na islandzkie należy przedstawić dokument potwierdzający posiadanie uprawnień do prowadzenia pojazdów wydany przez wystawcę posiadanego prawa jazdy. Dokument taki można uzyskać bezpośrednio u wystawcy prawa jazdy w Polsce bądź za pośrednictwem Ambasady RP w Reykjavíku.

Osoby nie posiadające prawa jazdy mogą je uzyskać na terenie Islandii na zasadach obowiązujących w tym kraju. Należy ukończyć obowiązkowy kurs teoretyczny oraz praktyczny. Po zdaniu egzaminu teoretycznego i praktycznego wydawane jest tymczasowe prawo jazdy na okres 12 miesięcy. Stałe uprawnienia do prowadzenia pojazdów można otrzymać po pomyślnym zdaniu egzaminu praktycznego przed utratą ważności tymczasowego prawa jazdy.

9.2 Obowiązek przerejestrowania samochodu sprowadzonego z zagranicy.

Osoby posiadające prawo pobytu na terenie Islandii pragnące sprowadzić do Islandii samochód zakupiony poza granicami tego kraju, bądź wcześniej posiadany w kraju poprzedniego miejsca pobytu są zobowiązane do jego przerejestrowania na terenie Islandii oraz dokonania jego odprawy celnej. Wprowadzenie pojazdu na islandzki obszar celny wiąże się z koniecznością opłacenia cła, podatku VAT oraz akcyzy. Dla osób planujących pobyt czasowy na Islandii przez okres nie dłuższy niż 1 rok ze względu na: zatrudnienie, naukę lub w celach turystycznych, istnieje możliwość sprowadzenia pojazdu bez konieczności dokonywania pełnej odprawy celnej w następujących przypadkach:

- importer posiada adres zameldowania poza granicami Islandii,

- samochód jest przeznaczony na użytek prywatny importera, jego rodziny lub osób z nim podróżujących (również nie posiadających stałego prawa pobytu na Islandii),
- samochód nie będzie wykorzystywany w celach zarobkowych,
- samochód opuści granicę celną Islandii w przeciągu 1 roku od daty pierwszego wjazdu jego właściciela,
- samochód zastał sprowadzony lub zakupiony nowy w przeciągu jednego 1 miesiąca od daty przyjazdu importera w celu tymczasowego osiedlenia się.

Powyższe zasady obowiązują również w stosunku do: motocykli i różnego rodzaju przyczep.

Urząd celny może poprosić importera o udokumentowanie powodu tymczasowego pobytu na terytorium Islandii z zaznaczeniem że pobyt ten ma charakter tymczasowy i nie będzie trwał dłużej niż 1 rok. W przypadku zmiany powodów pobytu lub jego przedłużenia na okres przekraczający 1 rok należy dokonać odprawy celnej pojazdu we właściwym do miejsca zamieszkania Urzędzie Celnym lub wywieźć pojazd poza granicę celną Islandii.

Polska polisa ubezpieczeniowa dla ww. pojazdów jest w pełni respektowana na terytorium Islandii.

9.3 Podstawowe zasady dotyczące podróżowania po Islandii oraz korzystania z dróg.

Wszystkie drogi górskie w interiorze (wewnętrznej, niezamieszkałej części wyspy) oraz duża część dróg krajowych i większość dróg lokalnych ma nawierzchnię żuźlową. Należy pamiętać o tym fakcie planując przyjazd na wyspę i zwiedzanie jej podróżując samochodem.

Wiele dróg, szczególnie górskich jest dostępnych tylko i wyłącznie dla pojazdów z napędem na cztery koła. Wiele dróg jest nieprzejezdnych poza sezonem letnim. Większość dróg górskich jest otwarta dla ruchu dopiero mniej więcej od lipca każdego roku (otwarcie drogi jest uzależnione od warunków pogodowych.)

Poniżej przedstawiamy kilka podstawowych zasad, jakie obowiązują na islandzkich drogach oraz na co należy zwrócić szczególną uwagę w czasie podróży:

- Ze względu na często zmieniające się warunki atmosferyczne sugerujemy przed każdą wyprawą sprawdzić warunki pogodowe na trasie naszej wycieczki. Dokładne informacje można znaleźć na stronie internetowej <http://www.vedur.is>.
- Sugerujemy również sprawdzenie warunków drogowych panujących na konkretnej trasie. Szczegółowe i aktualne informacje można uzyskać pod numerem informacyjnym Islandzkiej Dyrekcji Drogowej (ICERA) tel: 00354 5221100 albo pod numerem 1777 (lub 1778 dla j. angielskiego), ewentualnie znaleźć na stronie <http://www.road.is/> . Telefony informacyjne czynne są latem w godz. 8-16 oraz zimą w godz. 6:30-22:00.
- Większość informacji dostępna jest również w Biurze Informacji Turystycznej.
- Jeżeli znaki drogowe nie mówią inaczej, na obszarze zabudowanym obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h.

- Jeżeli znaki drogowe nie mówią inaczej, poza obszarem zabudowanym na drogach asfaltowych obowiązuje ograniczenie prędkości do 90 km/h.
- Jeżeli znaki drogowe nie mówią inaczej, na drogach gruntowych (o nawierzchni innej niż asfaltowa) obowiązuje ograniczenie prędkości do 80 km/h.
- Ze względu na zmieniającą się pogodę należy pamiętać o konieczności dostosowania prędkości do panujących warunków.
- Polecamy zapoznanie się ze stroną dotyczącą bezpiecznego podróżowania na terenie Islandii: <http://safetravel.is/>
- Pożyteczne informacje zawiera również podstrona Islandzkiego Urzędu Transportu: <http://www.icetra.is/road-traffic/how-to-drive-in-iceland/>
- Wymijając inny pojazd na drodze żużlowej należy zmniejszyć prędkość do maksimum 50km/h.
- Większość mostów na drogach krajowych jest wąska i pozwala na przejazd tylko jednego pojazdu. Jeżeli znaki drogowe nie mówią inaczej to pierwszeństwo na moście ma ten pojazd, który pierwszy na niego wjechał.
- Wszyscy podróżni w samochodzie są zobowiązani do zapinania pasów bezpieczeństwa.
- Dopuszczalny limit zawartości alkoholu we krwi kierowcy w czasie jazdy to 0,00 promila.
- Kierowcy poruszający się samochodami zarejestrowanymi w Polsce powinni posiadać dodatkowe ubezpieczenie międzynarodowe tzw. Zieloną Kartę.
- Bezproblemowe podróżowanie po wyspie jest możliwe tylko w ścisłym sezonie letnim. Zimą większość dróg lokalnych jest nieprzejezdnych, a komunikację zapewniają samoloty.
- <http://www.drive.is/> - film poglądowy na temat prowadzenia pojazdów na terenie Islandii.

Islandia posiada rozbudowaną sieć lotniczych połączeń krajowych. Krajowe linie lotnicze zapewniają połączenia z Reykjavíku i Akureyri do większości miast islandzkich. Zimą droga powietrzna jest praktycznie jedyną pozwalającą poruszać się po kraju.

Pożyteczne linki:

<https://www.flugfelag.is/flytileidir/komur-og-brottfarir>

<https://www.isavia.is/english/airports>

10. Przydatne informacje i adresy.

10.1 Przepisy celne.

Islandia nie jest w pełni objęta unią celną, dlatego też obowiązują tu inne niż w Unii Europejskiej przepisy dotyczące wwozu towarów przez turystów. Bez cła i innych podatków można wwieźć do Islandii (oprócz rzeczy osobistych potrzebnych na czas podróży):

- Żywność (do 3 kg o wartości nie przekraczającej 25 tys. ISK, z wyjątkiem produktów surowych),
- napoje alkoholowe (1,5 litra mocnego alkoholu o zawartości alk. powyżej 21% LUB 4,5 litra wina LUB 18 litrów piwa LUB odpowiednio konfiguracje powyższych)

PRAKTYCZNY PORADNIK DLA POLAKÓW W ISLANDII

- 200 szt. papierosów lub 250 g innych wyrobów tytoniowych.

Napoje alkoholowe mogą wwozić osoby, które ukończyły 20. rok życia, wyroby tytoniowe i papierosy – osoby, które ukończyły 18. rok życia.

Przedmioty, których wwóz podlega ograniczeniom lub wymaga posiadania pozwolenia:

- telefony i inne wyposażenie telekomunikacyjne – jeden na osobę,
- dozwolony jest wwóz sprzętu i odzieży wędkarskiej oraz sprzętu i odzieży do jazdy konnej wcześniej używanego poza terenem Islandii (za wyjątkiem skórzanych siodeł, uzd, uździenic i batów/palcatów – których wwóz jest bezwzględnie zabroniony), pod warunkiem przedstawienia organom celnym zaświadczenia upoważnionych służb innych państw o wykonanej dezynfekcji. W przypadku nie posiadania stosownego zaświadczenia, przedmioty te będzie można wwieźć po dokonaniu uprzedniej dezynfekcji na koszt ich posiadacza),
- broń i amunicja (wwożenie tego typu przedmiotów jest dozwolone na podstawie pozwolenia wydanego przez właściwy organ islandzkiej policji). Posiadacz europejskiego pozwolenia na broń, może bez odrębnego pozwolenia wwieźć broń wyszczególnioną w tym dokumencie, o ile planowany pobyt w Islandii nie przekracza trzech miesięcy,
- zwierzęta domowe (wwóz jest możliwy tylko na podstawie pozwolenia wydanego przez MAST, islandzki urząd sanitarno-weterynaryjny, które jednocześnie obliguje do odbycia kwarantanny – szczegółowe informacje dostępne są pod adresem <http://www.mast.is/english>),
- dozwolony jest wwóz przez podróżnego niezbędnych lekarstw, w ilości wystarczającej na okres do 100 dni. Funkcjonariusz służby celnej może zażądać okazania stosownego zaświadczenia lekarskiego, stwierdzającego konieczność stosowania danych lekarstw,
- dozwolony jest wwóz bez specjalnego pozwolenia: kwiatów ciętych do 25 szt., dozwolony jest również wwóz z Europy bez specjalnego pozwolenia w nienaruszonych opakowaniach producenta (w ilości ogółem do 2 kg): nasion, cebulek, kłączy, korzeni roślin, itp. oraz nie więcej niż 3 sadzonek roślin w doniczkach,

Przedmioty, których wwóz jest zabroniony:

- narkotyki i środki odurzające,
- tytoń do żucia i tabaka,
- surowe produkty żywnościowe: np. mięso i wędliny nie poddane przegotowaniu - zakaz dotyczy również suszonego, wędzonego, solonego mięsa i innych suszonych produktów żywnościowych, niepasteryzowane mleko i wyroby mleczne, surowe jaja, itp.
- różnego rodzaju broń, w tym noże i sztylety o ostrzu przekraczającym 12 cm, noże sprężynowe, kastety, pałki, kusze, kajdanki, itp.

Szczegółowe informacje w języku angielskim:

<https://www.tollur.is/English/individuals/customs/traveling-to-iceland/duty-free-imports/#food>

10.2 Bezpieczeństwo.

Islandia jest krajem bezpiecznym i nie ma tu szczególnego zagrożenia ze strony przestępczości zorganizowanej czy nawet przestępczości pospolitej. Sporadyczne kradzieże i włamania to w zasadzie jedyny aspekt mogący mieć wpływ na obraz bezpieczeństwa w kraju.

Ważnym elementem bezpieczeństwa jest kwestia zagrożeń naturalnych występujących na wyspie. Islandia jest jednym z najbardziej aktywnych sejsmicznie krajów świata, a co się z tym wiąże, zdarzają się trzęsienia ziemi oraz erupcje wulkanów, których na wyspie jest około 130, z czego 18 uznawanych za czynne.

W przypadku wystąpienia aktywności sejsmicznej w czasie pobytu na terytorium Islandii należy ściśle stosować się do zaleceń służb Islandzkiej Obrony Cywilnej oraz unikać przebywania w miejscach oznaczonych jako teren zagrożony. Szczegółowych informacji można szukać na stronie: <http://www.almannavarnir.is/polski/>

10.3 Informacje o zagrożeniach (handel ludźmi)

Wyjazd za granicę może być doskonałą okazją do zarobienia pieniędzy czy zdobycia nowego doświadczenia zawodowego. Jednak pamiętaj, że wyjazd za granicę w celu podjęcia pracy pociąga za sobą zagrożenia. Jednym z nich jest przestępstwo handlu ludźmi. Obecnie przestępstwo handlu ludźmi jest zdefiniowane w polskim kodeksie karnym (art. 115 § 22 k.k.):

„Handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:

1. przemocy lub groźby bezprawnej,
2. uprowadzenia,
3. podstępu,
4. wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
5. nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
6. udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą

- w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka lub w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt 1 - 6”.

Aby dane zachowanie sprawcy zostało uznane za przestępstwo handlu ludźmi, musi być jednym z wymienionych w definicji zachowań (np. dostarczenie osoby czy jej transport), w trakcie którego sprawca zastosował przynajmniej jeden ze środków (np. uprowadzenie czy wprowadzenie w błąd), a jego zachowanie miało na celu wykorzystanie drugiej osoby.

Manipulacja, jakiej dopuszczają się przestępcy w celu rekrutacji przyszłych ofiar (np. w postaci zastraszenia, oszustwa bądź długu do spłacenia) jest przyczyną, dla której uznano, iż o handlu ludźmi należy mówić również wtedy, gdy do wykorzystania doszło za zgodą ofiary.

Handel ludźmi to przestępstwo zagrożone karą od 3 do 15 lat pozbawienia wolności, zaś przygotowanie do jego popełnienia - karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Warunki zorganizowania bezpiecznego wyjazdu za granicę

Handel ludźmi do pracy przymusowej to, obok wykorzystania seksualnego, najczęstsza forma tego przestępstwa, której ofiarami stają się m.in. obywatele Polski wyjeżdżający do krajów Europy Zachodniej. Sprawcy często obiecują atrakcyjne warunki zatrudnienia osobom bez kwalifikacji czy nieznającym języka obcego. Dlatego nie należy przyjmować ofert pracy od osób nowopoznanych, a wybierając ogłoszenia o pracę publikowane w prasie czy w Internecie należy zachować szczególną ostrożność.

Inne zagrożenie związane z wyjazdem to oszustwo przez pracodawcę: może się zdarzyć, że pracodawca nie wypłaci wynagrodzenia za wykonaną pracę, może zdarzyć się także, że warunki pracy, na które pracownik wyraził wcześniejszą ustną zgodę mogą się zmienić w trakcie wykonywania pracy.

Dlatego wybierając się za granicę, przestrzegaj kilku podstawowych zasad:

- Sprawdź, czy agencja zatrudnienia posiada certyfikat (<http://stor.praca.gov.pl/portal/#/kraz>);
- Nie korzystaj z ofert pracy zawierających jedynie numer telefonu;
- Nie spotykaj się z przedstawicielem agencji zatrudnienia poza biurem firmy (np. na dworcu, w kawiarni);
- Pamiętaj, że agencja zatrudnienia nie ma prawa do pobierania opłat za załatwienie pracy (z wyjątkiem opłat z tytułu dojazdu i powrotu osoby kierowanej, wydania wiza, badań lekarskich i tłumaczenia dokumentów);
- Zawsze domagaj się umowy o pracę – najlepiej po polsku;
- Weź ze sobą adres i numer telefonu najbliższego polskiego konsulatu w kraju, do którego jedziesz;
- Sprawdź, czy w kraju, do którego jedziesz, działa organizacja pozarządowa, która może udzielić Ci pomocy.
- Weź ze sobą kartę kredytową oraz rezerwową sumę pieniędzy pozwalającą na powrót do Polski w każdych okolicznościach;
- Zabierz ze sobą numery telefonów Poland Direct z kraju docelowego oraz telefon komórkowy z aktywnym roamingiem;
- Zostaw rodzinie lub zaufanej osobie plan podróży i – jeżeli jest to możliwe – adres lub numer telefonu, pod którym będziesz osiągalny. Przed wyjazdem ustal, jak często będziesz kontaktować się z rodziną.

Jeśli masz więcej pytań:

- Jeśli masz wątpliwości, w jaki sposób możesz bezpiecznie zorganizować swój wyjazd w celu podjęcia pracy, skontaktuj się z Krajowym Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnym dla ofiar handlu ludźmi (KCIK) realizowanym jako zadanie publiczne zlecane do wykonania przez MSWiA i obecnie prowadzonym przez organizację pozarządową –

PRAKTYCZNY PORADNIK DLA POLAKÓW W ISLANDII

Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada (<http://www.strada.org.pl/> tel.: 22/628-99-99), odwiedź też stronę Centrum (www.kcik.pl).

- Centrum pomaga także obywatelom polskim, którzy padli ofiarą przestępstwa handlu ludźmi w innym kraju. Centrum może udzielić Ci wsparcia także wtedy, gdy przebywasz za granicą; w tym celu skontaktuj się z KCIK telefonicznie. Pamiętaj jednak, że Centrum nie może pokryć kosztów Twojego powrotu do Polski. W szczególnie uzasadnionych przypadkach konsul może udzielić pomocy Ci finansowej niezbędnej na powrót do Polski najtańszym środkiem transportu, jeśli zobowiążesz się do zwrotu pożyczki po powrocie.
- Po powrocie do kraju możesz skorzystać ze wsparcia KCIK (m.in. psychologicznego czy rawnego), a także uzyskać informację na temat możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach pomocy społecznej.
- Jeśli planujesz wyjazd, skontaktuj się z organizacją pozarządową ITAKA – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych (www.zaginieni.pl), która prowadzi poradnictwo skierowane m.in. do osób planujących wyjazd, lub skorzystaj ze strony internetowej www.bezpiecnapraca.eu. Fundacja ITAKA prowadzi także 24h linię wsparcia dla zaginionych i ich rodzin (tel. 00 48 22 654 70 70). Zespół ITAKI rejestruje przypadki zaginięć za granicą, prowadzi poszukiwania i udziela wsparcia rodzinom osób zaginionych. Ponadto ITAKA prowadzi całodobowy, bezpłatny telefon w sprawie zaginionych dzieci - 116 000.

Ponadto istotne informacje i wskazówki znajdziesz:

- w poradniku przygotowanym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych pt. „Polak za granicą” (www.msz.gov.pl) – katalog pn. „Informacje konsularne”.
- w krajach Unii Europejskiej działają lokalne punkty informacyjne przy władzach gmin, związkach zawodowych, organizacjach pozarządowych oraz ośrodkach polonijnych, w których otrzymasz niezbędną pomoc czy informacje np. o zasadach podjęcia pracy w danym kraju.

Pomoc polskiego konsulatu/wydziału konsularnego ambasady za granicą:

- w przypadku konfliktu z pracodawcą konsul może ułatwić Ci kontakt ze związkami zawodowymi, inspekcją pracy czy innymi miejscowymi instytucjami zajmującymi się obroną praw pracowniczych w danym kraju;
- w przypadku zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności masz prawo wnioskować o kontakt z konsulem. Konsul zadba o to, żebyś nie był traktowany gorzej niż obywatel państwa, w którym przebywasz. Ponadto konsul może powiadomić rodzinę o aresztowaniu, uzyskać od władz miejscowych i przekazać zainteresowanemu informację o powodach zatrzymania, przewidywanej w ustawodawstwie sankcji karnej za popełnienie zarzucanego czynu, w czasie trwania procedury sądowej oraz ewentualnej możliwości zwolnienia, a także dostarczyć Ci listę adwokatów oraz utrzymywać z Tobą kontakt.

10.4 Najem mieszkania.

Kwestie najmu na Islandii regulowane są ustawą o wynajmie lokali numer 36/1994. Załącznikiem do ustawy jest między innymi oficjalny wzór umowy najmu sporządzonej w również w języku polskim.

https://www.velferdarraduneyti.is/media/eydublod_vel/Husaleigusamningur_polska_juli_2016_form.pdf

Rynek nieruchomości jest bardzo mały, a popyt na mieszkania często przewyższa podaż. Ceny wynajmu mieszkań plasują się na poziomie ok. 160.000,00 ISK – 200.000,00 ISK (dwupokojowe mieszkanie 60-70m² na obrzeżach Reykjavíku). Właściciele często żądają wpłacenia kaucji w wysokości od jedno- do trzymiesięcznego czynszu. Koszty eksploatacyjne mieszkań są stosunkowo niskie.

Prawo islandzkie przewiduje ujęcie w umowie najmu tzw. indeksu budowlanego, ustalanego przez Islandzki Urząd Statystyczny, według którego wysokość czynszu jest ustalana na nowo w każdym miesiącu. Wspomniany indeks jest w dużym stopniu uzależniony od poziomu inflacji.

10.5 Święta i dni wolne od pracy w Islandii.

Święta:

Nowy Rok (1 styczeń), **Wielki Czwartek**, **Wielki Piątek**, **Wielkanoc** (dwa dni – niedziela i poniedziałek), **Święto Pracy** (1 maja), **Wniebowstąpienie** (święto ruchome przypadające w czwartek 40 dni po Świętach Wielkanocnych), **Zielone Świątki** (dwa dni – niedziela i poniedziałek przypadające 50 dni po Wielkanocy), **Dzień Niepodległości** (17 czerwca – islandzkie Święto Narodowe), **Boże Narodzenie** (dwa dni – 25 i 26 grudnia).

Inne dni wolne od pracy:

Pierwszy dzień lata (trzeci czwartek kwietnia), **Dzień Handlowca** (pierwszy poniedziałek sierpnia).

Zwyczajowo w Wigilię Bożego Narodzenia i Wigilię Nowego Roku (Sylwester) dzień pracy kończy się o godzinie 12.00.

10.6 Przydatne informacje w języku polskim zamieszczone na stronach internetowych islandzkich instytucji

- Centrum Kultury i Informacji: <http://www.mcc.is/polszczyzna/>
- Miasto Reykjavík prowadzi własną stronę w języku polskim na Facebooku.
- Strona internetowa Islandzkiego Czerwonego Krzyża w języku polskim: <https://www.raudikrossinn.is/polski>
- Podstrona internetowa federacji związków zawodowych ÁSI w języku polskim: <http://www.asi.is/engpol/polski-polish/>
- Serwis informacyjny w języku polskim IcelandNews Polska: www.informacje.is
- Słownik islandzko-polski: <http://www.mcc.is/ordskyringar/nr/1430>

Dane teleadresowe:

Ambasada RP w Reykjavíku
Pórunnartún 2

PRAKTYCZNY PORADNIK DLA POLAKÓW W ISLANDII

105 Reykjavik

Telefon: 00 354 520 50 50

Telefaks: 00 354 511 11 20

Strona internetowa www.reykjavik.msz.gov.pl

Adres poczty elektronicznej: reykjavik.info@msz.gov.pl